

26.10.2021

Asia/4

§ 247

Sosiaali- ja terveystoimen talouden ja toiminnan ennuste

HEL 2021-004237 T 02 02 01

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti merkitä tiedoksi toiminnan ja talouden toteumaennusteen 31.8.2021 tilanteessa.

Käsittely

Talous- ja suunnittelupäällikkö Sampo Pajari ja johtava controller Mikael Karell olivat kutsuttuina asiantuntijoina läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sampo Pajari, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 42246
sampo.pajari(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sitovat toiminnalliset tavoitteet
- 2 Määrälliset tavoitteet
- 3 Muut toiminnalliset tavoitteet ja HYTE-tavoitteet

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Talous- ja suunnittelupäällikkö Sampo Pajari ja johtava controller Mikael Karell ovat kutsuttuina asiantuntijoina läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Kaupunginkanslialle toimitetaan vuonna 2021 toiminnan ja talouden ennusteet kolme kertaa. Kaikki kaupunginkanslialle toimitettavat ennusteet tuodaan tiedoksi sosiaali- ja terveyslautakunnalle. Sosiaali- ja terveystoimen ennusteet laaditaan kaupunkiyhteisen rakenteen mukaisesti. Nyt laadittu ennuste perustuu oman toiminnan osalta elokuun lopun tietoihin ja HUSin osalta HUSin tuottamaan ennusteeseen tammi-

elokuun toteutumien pohjalta. Covid-19-pandemian osalta ennusteessa on edelleen epävarmuutta sen osalta, miten pandemiatilanne ja rokotukset etenevät sekä miten tartuntojen torjumisessa onnistutaan loppuvuoden aikana.

Sosiaali- ja terveystoimialalla on viisi erillistä talousarviokohtaa, joiden ennusteet ovat seuraavat:

Sosiaali- ja terveyspalvelut (51001)

5 10 01 Sosiaali- ja terveyspalvelut (milj. euroa)	TP 2020	TA 2021	Ylitysoikeus	TA 21	Ennuste 31.8..	Ero TA	Ero TA %
Tulot	157,7	158,8	146,0	304,8	321,0	16,2	5,3%
Menot	-1521,7	-1 533,8**	-146,0	-1679,8	-1 751,6	-71,8	-4,3%
Toimintakate	-1 364,0	-1 375,0	0,0	-1375,0	-1 430,6	-55,6	-4,0%

**Lisätty alkuperäiseen talousarviolukuun palkkakehityssuunnitelman määräraha 2,7 milj. euroa.

Vuoden 2021 talousarviovalmistelussa toimialojen talousarvioon ei varattu erillistä määrärahaa covid-19 pandemian hoitoon, vaan ne esitetään ylityksinä. Kaupunginvaltuusto myönsi 16.6.2021 § 187 sosiaali- ja terveystoimelle 146,0 milj. euron ylitysoikeuden covid-19-pandemian lisäkustannuksiin sekä arvioituun hoito- ja palveluvelkaan.

Toiminnan ja talouden kokonaisennuste

Sosiaali- ja terveyspalvelujen tulojen arvioidaan ylittävän budjetin 16,2 milj. eurolla. Tulojen talousarviossa on huomioitu kaupunginvaltuuston 16.6.2021 myöntämä 146,0 milj. euron ylitysoikeus covid-19-pandemian kustannuksiin.

Tuloissa on myös huomioitu STM:n sosiaali- ja terveyspalvelujen uudistamisen, muiden STM:n hankkeiden valtionavustukset, rajaterveysturvallisuuden kustannusten valtionavustus sekä valtioneuvoston asetuksen mukainen valtionavustus covid-19-pandemian välittömiin kustannuksiin. Sosiaali- ja terveystoimen toisessa virallisessa toiminnan ja talouden ennusteessa kunnilla ja kuntayhtymillä lausuntokierroksella olleen asetusluonnoksen perusteella Helsingille olisi korvattu vain noin puolet (n. 73 miljoonaa euroa) kaupunginvaltuuston myöntämästä ylitysoikeudesta. Valtioneuvoston asetuksen korvauseriaatteita muutettiin lausuntokierroksen perusteella ja tämänhetkinen arvio on, että Helsingille tullaan korvaamaan välittömiä covid-19-pandemian kustannuksia noin 155–160 milj. euroa.

Menojen ennustetaan ylittävän talousarvion 71,8 milj. eurolla. Covid-19-pandemian arvioitu kustannusvaikutus oli edellisessä ennusteessa 151,6 milj. euroa. Arvioitu kustannusvaikutus on kasvanut 181,6 milj. euroon. Kasvaneet kustannukset johtuvat etenkin testauksen kustannusten kasvusta, noin 90 milj. euroa (edellisessä ennusteessa 65 milj. euroa).

Toiminnan ja talouden ennuste ilman covid-19-pandemian sosiaali- ja terveyspalvelujen uudistamisen hankkeita

Sosiaali- ja terveyspalvelujen tulot ilman covid-19-pandemian välittömien kustannusten sekä sosiaali- ja terveyspalvelujen uudistamisen hankkeita alittaisivat talousarvion noin 3 milj. eurolla. Tulot alittuvat työdenkorvauksen perusteilla saatavissa korvauksista sekä terveydenhuollon maksujen arvioidusta alituksesta.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden menojen ennustetaan ylittävän talousarvion ilman covid-19-pandemian kustannusvaikutuksia sekä ilman sosiaali- ja terveyspalvelujen uudistamisen hankkeita ja ilman rajaterveysturvallisuuden kustannusten teknisiä ylityksiä 22,8 milj. euroa. Arvioitu ylitys johtuu Apotti asiakas- ja potilastietojärjestelmän sijaiskustannusten ylityksestä sekä ylityspaineesta lastensuojelussa ja vammaistyössä.

Covid-19-pandemian valtionavustus välittömiin kustannuksiin

Hallitus on vuoden 2020 budjettiriihessä linjannut, että covid-19-pandemian välittömät lisäkustannukset korvataan kunnille ja kuntayhtymille täysimääräisenä. Sosiaali- ja terveysministeriön (STM) ennakkotiedon perusteella valtionneuvoston asetuksen yksikkökustannushintoja on muutettu kuntien ja kuntayhtymien lausuntokierroksen perusteella. Asetuksen mukaan valtionavustusta myönnetään erityisesti testaukseen, jäljittämiseen, rokottamiseen ja hoitoon. Avustuskokonaisuuteen sisältyy myös asukaslukuun pohjautuva laskennallinen erä, jolla kateetaan muita koronasta aiheutuneita välittömiä kustannuksia, kuten lisääntynyttä suojavarusteiden käyttöä ja kohonneita terveysturvallisuusvaatimuksia.

Lisäksi kokonaisuuteen sisältyy harkinnanvarainen osuus, jolla on mahdollista korottaa avustuksen määrää, jos laskennallisin periaattein määräytyvät korvaukset eivät tuota riittävää kompensatiota. Kokonaisuudessa otetaan huomioon koko vuoden aikana hakijalle aiheutuneet kustannukset, hakijan saamat avustukset ja valtion muu rahoitus.

Asetuksen perusteella rokotusten, tartuntojen ja perusterveydenhuollon sairaalahoidon korvausten yksikköhinta kattaa pääosin Helsingin kustannukset. Testauksen osalta valtioneuvoston asetusluonnoksessa

oleva yksikköhinta (113 euroa/testi) ei täysimääräisesti kata Helsingin testauksen kustannuksia. HUSin laskuttaman testauksen kustannus on 115 euroa/testi (näytteenotto 40,00 euroa ja analytiikka 75,00 euroa), jonka lisäksi kustannuksia muodostuu Helsingin omista kustannuksista tilakustannuksista ja henkilöstökustannuksista 14,00 euroa/testi. Erikoissairaanhoidon vuodeosastohoidon (1 183 euroa/hoitopäivä) ja tehohoidon (4 105 euroa/hoitopäivä) korvaukset eivät myöskään kata täysimääräisenä Helsingin kustannuksia.

Asetuksen yksikkökustannusten perusteella valtionavustus Helsingille testauksen, rokotusten, tartuntojen ja sairaalahoidon korvaus on yhteensä 128,4 milj. euroa. Asukaslukuun pohjautuva laskennallinen avustus Helsingille on 20,3 milj. euroa. Testauksen ja erikoissairaanhoidon avustuksen ylittävien kustannusten kattamiseksi Helsinki tekee hakemuksen valtionavustuksen harkinnanvaraisesta osuudesta. Tässä vaiheessa tuloihin on arvioitu harkinnanvaraisesta osuudesta (yhteensä 80,0 milj. euroa) Helsingin asukaslukuun perustuva osuus 9,6 milj. euroa. Tuloissa on epävarmuutta koskien syys-joulukuun arviota korvattavien kustannusten osalta siltä osin, miten epidemia etenee.

Sosiaali- ja terveyspalvelujen menojen ennuste

Sosiaali- ja terveyspalvelujen menojen ennustetaan ylittävän budjetin 71,8 milj. eurolla. Ennusteessa on sosiaali- ja terveyspalvelujen uudistamisen (Rakenneuudistus ja Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus) ja muiden STM:n hankkeiden hankerahoituksen sekä rajaterveysturvallisuuden ylläpitämisestä aiheutuvien kustannusten tekninen ylitys yhteensä noin 13,4 milj. euroa. Ennusteessa on mukana covid-19-pandemian arvioitu kustannusvaikutus, 181,6 milj. euroa (lisäkustannukset 187,1 milj. euroa, menosäästöt 5,5 milj. euroa), joka sisältää sekä koronan välittömiä kustannusvaikutuksia että hoito- ja palveluvelan purkamisen kustannuksia. Covid-19-pandemian kustannusvaikutukset ylittävät 35,6 milj. eurolla kaupunginvaltuuston 16.6.2021 myöntämän ylitysoikeuden 146,0 milj. euroa.

Ilman covid-19-pandemian ylitysoikeuden ylittäviä kustannuksia, rajaterveysturvallisuuden kustannuksia ja ilman sosiaali- ja terveyspalvelujen uudistamisen ja muiden STM:n hankkeiden teknistä ylitystä muut sosiaali- ja terveyspalveluista aiheutuvat ylitykset ovat yhteensä 22,8 milj. euroa. Ennusteessa on jo huomioitu kaupunginhallituksen käyttövaroista sosiaali- ja terveyspalveluille aiemmin kohdennettu 10 milj. euron ylitysoikeus, jolla katetaan lastensuojelun ylitystä.

Aiemmin sosiaali- ja terveyspalveluissa teknisenä ylityksenä esitetty valtionperinnöistä jaettavat avustukset on siirretty kaupunginkansliaan

talousarvioon, eikä niiden toteutumista ennusteta enää sosiaali- ja terveystoimessa.

Koska sosiaali- ja terveystoimiala ei ole toimintakatteellinen talousarviokohta, vaan sitova taso ovat menot, sosiaali- ja terveystoimien talousarviokohdalle voidaan myöntää teknistä ylitysoikeutta sosiaali- ja terveystoimien uudistamisen vuoden 2021 määrärahojen osalta sekä rajaterveysturvallisuuden kustannusten osalta.

Covid-19-pandemian arvioituja välittömien kustannusten ja hoito- ja palvelueläin purkamisen kustannusvaikutuksia vuodelle 2021 on yhteensä 181,6 milj. euroa. Covid-19-pandemian merkittävämpiä lisäkustannuksia ovat testaus, noin 90 milj. euroa, epidemiologisen toiminnon henkilöstökustannukset, 22,3 milj. euroa, rokotukset ja koronaneuvontapuhelimen kustannukset, yhteensä 26,2 milj. euroa sekä suojavaarustevaraston arvon alaskirjaus 14,7 milj. euroa. Covid-19-pandemian kustannuksia ovat lisäksi rajaterveysturvallisuuden kustannukset, 3,1 milj. euroa, joita ei ole huomioitu ennusteessa covid-19-pandemian kustannusvaikutuksina, vaan teknisenä ylityksenä täysimääräisesti myönnetty valtionavustuksen perusteella.

Covid-19-pandemian pitkittyminen siirtää myös kiireettömän hoidon ja muun hoito- ja palvelueläin hoitoa. Covid-19-pandemiasta aiheutuva ylityspaine on vielä epävarma riippuen siitä, miten covid-19-pandemia etenee loppusyksyn aikana.

Covid-19-pandemian välilliset kustannusvaikutukset

Covid-19-pandemian välilliset kustannusvaikutukset sosiaali- ja terveystoimessa arvioitiin syksyllä 2020. Tuolloin oletuksena oli, että toimialalla päästäisiin purkamaan syntyneitä hoito- ja palvelueläin alkutalvesta 2021.

Tämän hetken arvion mukaan toteutumatta jääneiden hoitovuorokausien, käyntien ja kontaktien määrän aiheuttama laskennallinen hoito- ja palvelueläin on noin 98 milj. euroa. Perhe- ja sosiaalipalvelujen arvioitu hoito- ja palvelueläin on noin 21,9 milj. euroa, terveys- ja päihdepalvelujen hoito- ja palvelueläin noin 41,3 milj. euroa ja sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen hoito- ja palvelueläin on noin 34,4 milj. euroa. Hoito- ja palvelueläin puretaan muun muassa palvelusetelien, ostopalvelujen, pidennettyjen aukioloaikojen avulla, lisä- ja ylityksillä sekä palkkaamalla määräaikaista lisähenkilöstöä, mutta pandemian pitkittyessä myös hoito- ja palvelueläin kasvaa ja kumuloituu. Hoito- ja palvelueläin purkamista vaikeuttaa edelleen jatkuva pandemia ja korkeat tartuntamäärät sekä monen palvelun osalta eri ammattiryhmien henkilöstön saatavuusvaikeudet.

Hoito- ja palveluvelka on laskennallinen arvio toteutumattomien käyntien, hoitovuorokausien ja kontaktien osalta. Kaikki toteutumattomat suoritteet eivät suoraan siirry hoito- ja palveluvelaksi, sillä osa asiakkaista ja potilaista on saattanut hakeutua muihin palveluihin ja osa arvioituista toteutumattomista palveluista on voinut toteutua vuonna 2021, jolloin ne ovat osa covid-19-pandemian välittömiä kustannuksia. Hoito- ja palveluvelka arvioidaan uudelleen, kun STM ohjeistaa hoito- ja palveluvelan purkamiseen liittyvästä valtionavustuksesta.

Sosiaali- ja terveystoimen palvelukokonaisuuksien ennusteet

Kaupunginvaltuuston myöntämä 146,0 milj. euron lisämääräraha on kohdennettu palvelukokonaisuuksien ja palvelujen tulosbudjetteihin arvioitujen koronasta aiheutuvien kustannusvaikutusten mukaan. Ennuste on tehty suhteessa korjattuun tulosbudjettiin.

Perhe- ja sosiaalipalveluissa on ylityspainetta 9,2 milj. euroa, josta soite-uudistukseen liittyvien hankkeiden osa-aikaisten työntekijöiden henkilöstökustannukset ovat noin 1,0 milj. euroa. Ylityspainetta on asiakaspalvelujen ostoissa 14,0 milj. euroa ja muiden palvelujen ostoissa 4,4 milj. euroa. Vastaavasti alitusta arvioidaan henkilöstökustannuksissa 8,0 milj. euroa ja avustuksissa 0,9 milj. euroa. Covid-19-pandemian kustannusvaikutus perhe- ja sosiaalipalveluissa on noin 2,7 milj. euroa (lisäkustannuksia noin 5,2 milj. euroa ja menosäästöjä noin 2,5 milj. euroa), jotka sisältyvät ylitysoikeuteen.

Perhe- ja sosiaalipalvelujen ennusteessa on huomioitu kaupunginhallituksen käyttövaroista sosiaali- ja terveystoimille kohdennettu 10 milj. euron ylitysoikeus, jolla katetaan lastensuojelun ylitystä. Lastensuojelussa ylityspainetta on sen lisäksi vielä noin 5,0 milj. euroa. Ylityspainetta on asiakaspalvelujen ostoissa, 5,7 milj. euroa ja muissa palvelun ostoissa, 1,1 milj. euroa, toisaalta alitusta arvioidaan olevan henkilöstömenoissa 1,7 milj. euroa ja avustuksissa 0,1 milj. euroa. Sijoitettavat lapset ja nuoret ovat edelleen vaativahoitoisia ja laitoshoitoon sijoitettavat lapset tarvitsevat pääsääntöisesti erityistason laitoshoidoa. Lastensuojelun laitoshoidon tarvetta pyritään vähentämään muun muassa parantamalla yhteistyössä HUSin kanssa toimintatapoja lastensuojelun ja HUSin lasten- ja nuorisopsykiatrian yhteisasiakkaiden osalta sekä uudistamalla palveluketjua ja toimintamallia perheille, joissa on lähisuhdeväkivaltaa tai päihteiden käyttöä. Lisäksi kehitetään lastensuojelun sosiaalityön tilannearviointimallia ja sen työvälineitä.

Lapsiperheiden hyvinvointi- ja terveystoimissa on ylityspainetta 1,0 milj. euroa neuvola- ja perhetyössä. Ylityspaine johtuu kotipalvelun palveluseteliostoista ja asiakaspalvelujen ostoista. Nuorten ja aikuissosiaalityön palvelut alittavat budjetin arvion mukaan 1,0 milj. euroa. Arvioi-

tu alitus johtuu henkilöstömenojen säästöistä. Vammaistyössä ylityspainetta on 3,6 milj. euroa. Ylityspainetta on asiakaspalvelujen ostoissa 8,0 milj. euroa ja muiden palvelujen ostoissa 1,5 milj. euroa. Suurimmat arvioidut alitukset ovat henkilöstömenoissa, 4,1 milj. euroa, avustuksissa 1,2 milj. euroa ja materiaalihankinnoissa 0,6 milj. euroa. Ylityspaine johtuu asumispalvelujen asiakasmäärän kasvusta, erityisen vaativan hoidon (muun muassa tahdosta riippumattoman hoidon) laitoshoidon kasvusta ja vuokratyövoiman käytöstä.

Terveys- ja päihdepalveluissa on ylityspainetta 10,3 milj. euroa. Suurimmat ylityspaineet ovat asiakaspalvelujen ostoissa 6,1 milj. euroa, muissa palvelunostoissa 4,6 milj. euroa, materiaalihankinnoissa 3,9 milj. euroa ja vuokrissa 0,6 milj. euroa. Henkilöstökustannusten arvioidaan alittavan budjetin 4,9 milj. euroa. Ennusteessa on sote-uudistukseen liittyvien hankkeiden osa-aikaisten työntekijöiden henkilöstökustannuksia 0,6 milj. euroa. Palvelukokonaisuuden tasolla ennusteen ylityspaine koostuu kokonaisuudessaan covid-19-kustannuksista, jotka ylittävät terveys- ja päihdepalveluille kohdennetun osuuden kaupunginvaltuuston 16.6.2021 myöntämästä 146 milj. euron ylitysoikeudesta.

Terveysasemien ja sisätautien poliklinikalla on ylityspainetta 7,8 milj. euroa, jotka koostuvat covid-19-pandemiaan liittyvistä asiakaspalvelujen ostoista, muista palvelujen ostoista ja materiaalihankinnoista. Psykiatria- ja päihdepalveluissa on ylityspainetta 3,1 milj. euroa, jossa muuta kuin covid-19-pandemiasta johtuvaa ylityspainetta on noin 1,1 milj. euroa. Psykiatria- ja päihdepalvelujen muusta ylityspaineesta 0,8 on teknistä ylitystä, joka on päivystyksen palveluja HUSille, jotka laskutetaan täysimääräisenä. Muu ylityspaine koostuu asumisen tuen ostopalveluista ja korvaushoidon ostopalvelujen lääkemenosta.

Suun terveydenhuollon arvioidaan alittavan budjetin 0,6 milj. euroa.

Covid-19-pandemian kustannusvaikutukset terveys- ja päihdepalveluissa ovat yhteensä 57,3 milj. euroa. Kaupunginvaltuuston myöntämästä 146,0 milj. euron ylitysoikeudesta terveys- ja päihdepalveluille on kohdennettu 46,9 milj. euroa, joten terveys- ja päihdepalvelujen covid-19-pandemian kustannukset ylittävät 10,4 milj. euroa palvelukokonaisuudelle kohdennetun ylitysoikeuden.

Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen arvioidaan alittavan budjetin 11,4 milj. euroa, jossa sote-uudistukseen liittyvien hankkeiden osa-aikaisten työntekijöiden henkilökustannuksia on 0,1 milj. euroa. Suurimmat arvioidut alitukset ovat henkilöstömenoissa, 23,2 milj. euroa. Alitusta on lisäksi asiakaspalvelujen ostoissa, 2,8 milj. euroa, ja materiaalihankinnoissa, 3,8 milj. euroa sekä avustuksissa 0,8 milj. euroa.

26.10.2021

Vastaavasti ylityspainetta on muiden palvelujen ostoissa, 17,7 milj. euroa, joka koostuu pääosin työvoiman vuokrauksen kustannuksista, vuokratilakustannuksissa 1,2 milj. euroa ja muissa toimintakuluissa 0,3 milj. euroa.

Covid-19-pandemian kustannusvaikutukset sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalveluissa ovat yhteensä 5,7 milj. euroa (lisäkustannukset 8,7 milj. euroa ja säästöä 3,0 milj. euroa).

Hallinnon arvioidaan alittavan budjetin 2,4 milj. euroa. Ennusteessa on sote-uudistuksen osa-aikaisten työntekijöiden henkilöstökustannuksia 1,1 milj. euroa. Alitus koostuu muiden palvelujen ostoista, 2,0 milj. euroa ja henkilöstökustannuksista 0,4 milj. euroa. Covid-19-pandemian kustannusvaikutus hallinnossa on yhteensä 8,2 milj. euroa, joka sisältyy hallinnolle kohdennettuun kaupunginvaltuuston 146,0 milj. euron ylitysoikeuteen.

Toimialan yhteisten menojen arvioidaan ylittävän budjetin noin 66,1 milj. euroa. Arvioitu ylitys koostuu palvelukokonaisuuksien ja hallinnon asiakas- ja potilastietojärjestelmä Apotin sijaiskustannuksista sekä sote-uudistuksen Rakennehankkeen ja Tulevaisuuden sote-keskus -hankkeen henkilöstömenoista, hankkeiden ostopalveluista sekä muiden hankkeiden henkilöstömenoista sekä rajaterveysturvallisuuden ylläpitämisestä aiheutuvien kustannusten korvaamisesta sekä ylitysoikeuden ylittävistä covid-19-pandemian kustannuksista.

Covid-19-pandemian kustannusvaikutus toimialan yhteisissä on noin 107,7 milj. euroa, joka koostuu koronatestauksen kustannuksista 90,0 milj. euroa, suojatarvikevaraston alaskirjauksesta 14,7 milj. euroa ja toimialan suojarustevaraston arvosta 3,0 milj. euroa.

Toimeentulotuki (51002)

5 10 02 Toimeentulotuki (milj. euroa)	TP 2020	TA 2021	Ennuste 31.8.	Ero TA	Ero TA %
Tulot	2,2	2,6	2,2	-0,4	-15,8%
Menot	-12,9	-15,0	- 11,6	3,4	22,8%
Toimintakate	-10,7	- 12,4	-9,4	3,0	24,3%

Toimeentulotuen tulojen arvioidaan alittavan budjetin 0,4 milj. euroa. Toimeentulotuen menojen arvioidaan alittavan budjetin 3,4 milj. euroa. Toimeentulotuessa arvioidaan covid-19-pandemian lisäkustannuksia olevan 0,1 milj. euroa. Asiakasmäärän ennakoitiin covid-19-pandemian alkuvaiheessa kasvavan pandemian aikana lomautusten ja irtisanomisten seurauksena, mutta asiakasmäärä on laskenut koko pandemian

ajan. Täydentävän toimeentulotuen arvioidaan alittavan budjetin 1,2 milj. euroa, ehkäisevän toimeentulotuen 1,5 milj. euroa ja kotouttamistuen 0,5 milj. euroa.

Vastaanottokeskukset ja valtion korvaamat maahanmuuttopalvelut (51003)

5 10 03 Vastaanottokeskukset ja valtion korvaamat maahan- muuttopalvelut (milj. euroa)	TP 2020	TA 2021	Ennuste 31.8.	Ero TA	Ero TA %
Tulot	17,1	14,4	14,9	0,5	3,1%
Menot	-13,3	-13,0	-12,8	0,2	1,9%
Toimintakate *pyöristys	3,8	1,4	2,1	0,7	50,0%

Vastaanottokeskusten ja muiden valtion korvaamien maahanmuuttopalvelujen osalta tulot ylittävät budjetin 0,5 milj. euroa ja menot alittavat budjetin 0,2 milj. euroa. Toimintakatteen arvioidaan toteutuvan 0,7 milj. euroa parempana kuin talousarviossa.

Vastaanottokeskusten ja muiden valtion korvaamien maahanmuuttopalvelujen aiheutuneet kustannukset ovat kaupungin näkökulmasta valtiolta läpilaskutettavia eriä.

Apotti (51004)

5 10 04 Apotti ja Sote- maakuntaudistus (milj. euroa)	TP 2020	TA 2021	Ennuste 31.8.	Ero TA	Ero TA %
Tulot	0,4	0,5	0,7	0,2	40,0%
Menot	-21,0	-49,3	-49,0	0,3	0,6%
Toimintakate	-20,6	-48,8	-48,3	0,5	1,0%

Apotti-hankkeen tulojen arvioidaan ylittyvän talousarvion 0,2 milj. euroa ja menojen arvioidaan alittavan talousarvion 0,3 milj. euroa. Covid-19-pandemian vuoksi Apotin käyttöönotto siirtyi lokakuulta 2020 vuodelle 2021, ja käyttöönotto on vaiheistettu kolmeen vaiheeseen. Menot muodostuvat Oy Apotti Ab:n arvioimista menoista sekä Helsingin Apotti-tiimin kustannuksista.

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri (51005)

5 10 05 HUS	TP 2020	TA 2021	Ennuste 31.8.	Ero TA	Ero TA %
----------------	---------	---------	---------------	--------	----------

26.10.2021

(milj. euroa)					
Menot	-697,5	-695,3	717,4	-22,1	-3,2 %

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri ennustaa tammi-elokuun toteuman perusteella, että Helsingin HUS-talousarviokohdan (jäsenkuntamaksuosuus, kapitaatioperusteiset palvelut, kalliin hoidon tasaus, muiden palvelujen laskutus) toteumaksi 717,4 miljoonaa euroa, joka ylittää Helsingin vuoden 2021 talousarvion 22,1 milj. eurolla. HUS ennustaa vuoden 2021 alijäämäksi 50,6 miljoonaa euroa, jonka kattamista ei ole huomioitu kuntakohtaisissa toteuma-arvioissa. HUSille on myönnetty avustusta 51,8 miljoonaa euroa koronaepidemiasta aiheutuneiden kustannusten ja alijäämän kompensoimiseksi. Valtion myöntämän avustuksen arvellaan kattavan HUS-tasaisen alijäämän, mutta ei vaikuttavan Helsingin talousarviototeumaan.

Covid-19-pandemiatilanteen aiheuttama kiirettömän hoidon siirtyminen vaikuttaa HUS jäsenkuntakohtaisiin ennusteisiin.

Investoinnit

Investointien arvioidaan toteutuvan seuraavasti:

(milj. euroa)	TA 2021	Ylitysoikeudet	TA 2021 yhteensä	Ennuste 30.6.	Ero TA
Tietotekniikkahankinnat	3,5	3,7	7,2	7,2	0
Muut hankinnat	5,5	5,7	11,2	11,2	0
Yhteensä	9,0	9,4	18,4	18,4	0

Irtaimen omaisuuden määräraha sisältää ylitysoikeuden vuodelta 2020 siirtyneistä hankinnoista, joita varten kaupunginvaltuusto on 17.2.2021 § 28 myöntänyt yhteensä 9,4 milj. euron suuruisen ylitysoikeuden vuodelle 2021. Määrärahaa jäi vuonna 2020 käyttämättä kalustehankintojen myöhästymisestä sekä tietotekniikkahankinnoissa kesken olevien hankkeiden toteutuksissa sekä covid-19-pandemiasta johtuvista työasemien ja laitteiden viivästyneistä toimituksista.

Kaupunkistrategian ja toimintasuunnitelmien toimenpiteiden edistyminen

Sosiaali- ja terveystoimi toteuttaa kaupunkistrategiaa, keskeisiä kaupunkistrategian kärkihankkeita sekä kaupungin yhteissuunnittelun teemoja ja tavoitteita yhdessä muiden toimialojen kanssa. Sosiaali- ja terveystoimen näkökulmasta keskeisiä kaupunkistrategian kärkihankkeita ja tavoitteita ovat muun muassa nuorten syrjäytymisen ehkäisy, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtaminen ja koordinointi, liikkumissohjelma ja eri ikä- ja väestöryhmien liikkumisen edistäminen, asukas- ja asiakastytyvyyden ja osallisuuden lisääminen, kaikkien helsinkiläisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, palvelujen

saatavuuden ja saavutettavuuden parantaminen, työllisyyden edistäminen sekä harrastusmahdollisuuksien turvaaminen.

Apotti-asiakas- ja potilastietojärjestelmän onnistunut käyttöönotto kolmessa eri vaiheessa on toimialan vuoden 2021 keskeinen tavoite. Muita toimialan keskeisiä tavoitteita, kuten lasten ja nuorten mielenterveysongelmien palveluketjujen kehittämistä yhteistyössä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja HUSin kanssa, sote-uudistuksen Rakennuudistushanketta ja Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -hanketta, palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta, digitaalisia palveluja ja ratkaisuja, nuorten syrjäytymisen ehkäisemistä, matalan kynnyksen mielenterveyspalvelujen kehittämistä ja palvelujen sekä toimintamallien kehittämistä haavoittuvassa asemassa olevien iäkkäiden palveluissa edistetään siinä määrin kuin koronapandemian kiireelliset tehtävät mahdollistavat.

Terveysasemien lääkärin kiireettömän hoidon saatavuutta pyritään lisäämään omien toimintamallien, työnjaon ja johtamisen kehittämisellä sekä ulkoisella palveluhankinnalla. Iäkkäiden mielekästä kotona asumista ja muistiystävällistä toimintaa tuetaan hyödyntämällä ikäystävällistä teknologiaa ja vahvistamalla iäkkäiden toimintakykyä parantavia ennaltaehkäiseviä ja digitaalisia palveluja.

Covid-19-pandemian vuoksi monia toimintoja, kuten terveysasematoinnin ja suun terveydenhuollon kiireetöntä hoitoa, on jouduttu vähentämään, ja on selvää, että monet kaupunkistrategian tavoitteet ja toimenpiteet eivät etene suunnitellussa aikataulussa ja laajuudessa, eikä kaikkia toimialan toiminnallisia tai määrällisiä tavoitteita tulla saavuttamaan suunnitellusti. Vuoden 2021 myöhemmissä ennusteissa myös asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönotto tulee aiheuttamaan tietokatkoksia muun muassa määrällisten tavoitteiden seurantaan, eikä kaikkia tavoitteita pystytä vertaamaan aiempiin vuosiin.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Covid-19-pandemiasta johtuen digitaalisen terveysaseman päivystysavun ja epidemiologisen toiminnon suoritelmät ovat kasvaneet merkittävästi. Talousarvion tavoitteiden raportoinnissa ei kaikkia tavoitteita pystytä raportoimaan tai tavoitteet eivät ole vertailukelpoisia asiakas- ja potilastietojärjestelmämuutoksen vuoksi.

Arvio merkittävimmistä toimintaympäristön ja palvelutuotannon riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Covid-19-pandemia aiheuttaa sosiaali- ja terveystoimessa edelleen vuonna 2021 kiireettömän hoidon ja palvelujen saatavuuden huomattavaa vähenemistä, erilaisia poikkeusjärjestelyjä henkilöstön työtehtävissä riittävän henkilöstön turvaamiseksi covid-19-pandemiaan liittyviin

26.10.2021

Asia/4

tehtäviin sekä huomattavia kustannusvaikutuksia sosiaali- ja terveys-
toimen talouteen.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sampo Pajari, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 42246
sampo.pajari(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sitovat toiminnalliset tavoitteet
- 2 Määrälliset tavoitteet
- 3 Muut toiminnalliset tavoitteet ja HYTE-tavoitteet

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano